

CENY OGŁOSZEŃ:

za wiersz milimetryowy przed 1 złoty, w tekście 50 gr., za tekstem 40 gr. Ogłoszenia tabelaryczne 50 proc., a świadczenia 25 proc. drożej. Drobne ogłoszenia po 10 groszy. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Najmniej 1 zł

EXPRES ZAGŁĘBIA

Prenumerata wy-
si miesięcznie

2.00

KRAKÓW, Św. Anny 12
Biblioteka Jagiellońska.

Jedyny organ demokratyczny niezależny woj. kieleckiego.

304.247 KONTO CZEKOWE P.K.O. KATOWICE Nr. 304.247.

ODDZIAŁY: KIELCE, Kilińskiego 18, tel. 507; BĘDZIN, Malachowskiego 24, tel. 198; DĄBROWA, 3-go Maja 14, tel. 2-77; ZAWIERCIE, ul. 3-go Maja 5, tel. nr. 97; CZELADŹ, Rynek nr. 8, tel. 42; GRODZIEC, ulica Kościuszki tel. 16.

Atak opozycji na ministra sprawiedliwości.

Krasomówcze popisy posłów Trampezyńskiego i Niedziałkowskiego.

WARSZAWA, 11. 1. (wl.) Na dzisiejszym posiedzeniu komisji budżetowej sejm przystąpił do rozpraw nad budżetem ministerstwa sprawiedliwości. Referował poseł dr. Seidler, który omówił poszczególne działy budżetu.

Przemawiał poseł Trampezyński, występując przeciw polityce personalnej ministerstwa na terenie sądownictwa. Poseł Krysa ubolewał, że sądy grodzkie mieszczą się w nieodpowiednich lokalach i twierdził, że koszty sądowe są zbyt wysokie.

Z kolei poseł Niedziałkowski (PPS) omawiał szereg zagadnień nieusuwalności sędziów i krytykował politykę ministerstwa sprawiedliwości. Mówca występuje przeciwko obecnemu regulaminowi więziennemu i poruszył zagadnienia sądów doraźnych. Poseł Niedziałkowski polemizował z poglądami referenta, że sądy doraźne usprawniają swoją celowość znacznym zmniejszeniem przestępczości w zakresie zbrodni, podlegającym tym sądom. Wreszcie poseł Niedziałkowski ubolewał nad stosunkowo małą ilością ukaranych przestępców, poruszył sprawę m. in. nielaskawienia Błasa i Danyły szyna.

Poseł Niedziałkowski pozwolił sobie przytem na niesmaczne i głupie porównanie akcji pod Bezdanami i wypadkami pod Gródkiem Jagiellońskim.

Wywołało to burzę protestów ze strony członków komisji, tak, że przewodniczący poseł Byrka, zmuszony był zwrócić uwagę posłowi Niedziałkowskiemu.

POŻAR MAJATKU.

KEPNO, 11. 1. (PAT). Z Sieradza donoszą, że w majątku Malinice, gminy Gosławice wybuchł olbrzymi pożar, który zniszczył wielkie zapasy zboża i narzędzi rolniczych. Straty wyniosły około 100 tys. zł. Przyczyna pożaru dotąd nie ustalona.

BLISKO 6 MILJ. BEZROBOTNYCH W NIEMCZECH.

BERLIN, 11. 1. (PAT) Według sprawozdania urzędu pośrednictwa pracy, ilość bezrobotnych w Niemczech z końcem ubiegłego roku wynosiła 5.773.000 osób.

BOMBY CUCHNAŁE NA WIECU KOMUNISTÓW.

Krwawa strzelanina na ulicach Berlina.

BERLIN, 11. 1. W czasie wiecu komunistycznego na przedmieściu Friedrichshain doszło wczoraj wieczorem do krwawej utarczki między bojówką komunistyczną i hitlerowcami, którzy z pomocą wdarli się na wiec.

Umundurowana szturmówka narodowo-socjalistyczna zeschłeta przez policję w przyległej ulicy, odpowiedziała strzałami rewolwerowymi. Kilku szturmowcom udało się wejść do sali obrad, gdzie rzucili bomby cuchnałe między zebranych.

Dwu komunistów odniosło ciężkie rany. Policja dokonała licznych aresztowań.

Wkońcu zabrał głos minister sprawiedliwości Michałowski, który rozprawił się rzeczowo z zakusami mówców opozycyjnych i wskazał, że ministerstwo dokonało wiele pracy, wpo-

wadając nowy kodeks karny i nową procedurę cywilną.

Sądy doraźne są koniecznością w chwili obecnej i istnienie ich spowodowane jest specyficznymi warunkami.

Budowa drogi Katowice — Będzin — Zawiercie — Częstochowa

przewidziana w planie zatrudnienia bezrobotnych

WARSZAWA, 11. 1. (wl.) Państwo, wy fundusz drogowy zwrócił się do władz śląskich w sprawie budowy wspólnymi funduszami szeregu dróg w zagłębiach węglowych.

W planie przyszłych robót przewidziana jest budowa drogi Katowice — Będzin — Zawiercie — Częstochowa, Katowice — Kraków, Kraków — Miechów i Miechów — Radom.

W wydatkach na budowę tych dróg uczestniczyć będzie również państwowy fundusz pomocy bezrobotnym, który

przeznaczyć ma na ten cel 40 m. zł.

Wykonanie wszystkich przewidzianych w tym budowy, wyniesie około 120 m. zł.

Wszczęto już przetargi z kartami: cementowym i żelaznym o dostawę materiałów. Budowy na warunkach kredytowych. Państwo dostarczyło mają drzewa.

Przy budowie dróg znalazłoby pracę od 5 do 8 tysięcy bezrobotnych.

ANGLJA PRZEPRASZA POLSKĘ za incydent radiowy.

LONDYN, 11. 1. — Cała prasa angielska ogłasza komunikat radia brytyjskiego, donoszący o wizycie sir Johna Reitha u ambasadora Skirmunta i oświadczający przytem, że incydent w ciągu tej wizyty zlikwidowano po przyjacielsku.

„Daily Herald” komunikuje, że dyre-

ktor radia sir John Reith wyraził wobec ambasadora Skirmunta przeproszenie w imieniu radia angielskiego i wyjaśnił, że incydent powstał wskutek tego, że kierownik działu nie był obecny i zastępował go tego wieczora ktoś inny, niedoświadczony.

Japończycy prą naprzód.

ODRZUCENIE ANGIELSKIEGO POŚREDNICTWA

LONDYN, 11. 1. Wojska japońskie posuwają się dalej w głąb terytorium chińskiego pomimo ostrej zimy.

Oddziały kawalerii japońskiej, wspomagane przez samoloty, zajęły wczoraj miasto Czurmenkau położone o 25 kilometrów na północ od Szanghajkuana. Japońskie ministerstwo wojny ogłosiło komunikat, w którym stwierdza, że zajmowane obecnie obszary, będące częścią prowincji Dżehoi, należą właściwie do Mandżurji.

Wojska japońskie prowadzą więc ofensywę przeciwko armii nieprzyjacielskiej, która zajmuje obszar Mandżurji.

Dowódca angielskich sił morskich na wodach Azji zwrócił się do kontradmirała Tsudy, dowódcy floty japońskiej na wodach chińskich z propozycją pośrednictwa, mającego na celu wstrzymanie działań wojennych między Chinami i Japonią.

Kontradmiral Tsuda podziękował uprzejmie, lecz pośrednictwa nie przyjął.

Jak Witos zbiera podpisy za ustąpieniem rządu.

EMISARJUSZE „WÓJTA” z WIERZCHOSŁAWIC ZERUJĄ PO WSIACH.

WARSZAWA, 11. 1. (wl.) Od dłuższego czasu do władz bezpieczeństwa napływały z całej Polski wiadomości o jakichś ludziach, którzy obchodząc wieś, zbierali między wieśniakami podpisy za ustąpieniem rządu.

We wsi Siedliski, gm. Nowoileczna, zatrzymano „emisariusza”, którym okazał się znany działacz stronnictwa ludowego Stanisław Kaeperek, członek rady naczelnej tego stronnictwa, prawa ręka Witos na terenie powiatu warszawskiego.

Przy aresztowaniu znaleziono teczkę zawierającą szereg mocno kompromitujących dokumentów i papierów.

Dość groteskowo przedstawia się sam proces zbierania podpisów.

Oto np. we wsi Siedliski Kaeperek miał swego człowieka gospodarza Jana Bienkowskiego, który chodził od chaty do chaty i mówił sąsiadom, że zbiera podpisy na podanie do starosty w sprawie obniżki cen na — cukier, naftę, zapalki i sól. Ponieważ wszystkie te artykuły są dla wieśniaków dość niedostępne, bardzo chętnie podpisywano „podanie”, oczywiście nie sprawdzając nawet treści.

Na wieść o tem jaki właściwie papier podsuwał im Bienkowski do podpisania wieśniacy przybrali tak groźną postawę, że wystraszony „współpracownik” Kaepereka zwrócił się do policji o — ochronę...

PROGRAM ROOSEVELTA W POLITYCE ZAGRANICZNEJ.

NOWY JORK, 11. 1. Prezydent Roosevelt konferował wczoraj w Nowym Jorku z plk. House.

Konferencji przypisują tu wielkie znaczenie, ponieważ nastąpiła bezpośrednio po naradach Roosevelta z sekretarzem stanu Stimsonem.

Prasa widzi w rozmowie Roosevelta z Housem dowód, że nowy prezydent natychmiast pod objęciem władzy uczyni w polityce zagranicznej decydujące posunięcia.

STRAJK W KOPALNIACH WĘGLA NA SŁOWACZYŹNIE.

PRAGA, 11. 1. (PAT). W kopalniach węgla na Słowaczynie wybuchł strajk. 21000 górników wstrzymało się od pracy na tle wypowiedzenia u. r. wy zbiorowej.

ROZRUCHY W HAWANIE I SANT-JAGO.

HAWANA, 11. 1. — Na Kubie, a zwłaszcza w miastach Hawana i Sant-Jago doszło do rozruchów komunistycznych. Jest kilka osób rannych. Dokonano licznych aresztowań.

„KLUB TRZYNASIU” WALCZY Z PRZESADAMI.

NOWY JORK, 11. 1. — W Chicago 13-tu członków towarzystwa walki z przesadami rozpoczęło od 1-go stycznia 13-todniową walkę ze zmiennymi przesadami. Bija oni lustra, rozrywają szopy, przechodzą drabinami, zapalają papierosy trzech przy jednej zapalce opowiadając o swoich powodzeniach i nie wystukują przytem palcem po suchym drzewie itd.

W piątek 13-go stycznia urządzają oni uroczysty obiad podczas którego zostaną wygłoszone przemówienia, po których pójść przesady.

ZNIŻKA STOPY DYSKONTOWEJ WE WŁOSZECH.

RZYM, 11. 1. (PAT). Dekretem ministra finansów stopa dyskontowa Banca d'Italia została obniżona z 5 na 4 proc. od 9 stycznia br. Jest to najniższy poziom stopy dyskontowej, praktykowanej przez włoski bank emisyjny w ciągu ostatnich 40 lat.

KRÓL WŁOSKI Z WIZYTA U WŁADCY EGIPTU.

RZYM, 11. 1. Król włoski Wiktor Emanuel udaje się do Egiptu by rewizytować króla Fuada, który w roku 1931-ym złożył wizytę w Rzymie.

Podróż do Egiptu odbędzie król włoski na pokładzie swego jachtu prywatnego, który eskortować będą cztery jednostki bojowe.

Do świty królewskiej należeć będą wyżsi urzędnicy ministerstwa spraw zagranicznych z szefem gabinetu ministra, baronem Aloisi na czele.

Pobyt króla w Egipcie potrwa dwa tygodnie.

KOLONJA TANICH DOMKÓW W DĄBROWIE.

Magistrat Dąbrowy zamierza w najbliższym sezonie budowlanym oprócz inwestycji drogowych, założyć na kolonji Staszica i na terenach dzierżawionych od dyrekcji lasów państwowych, kolonję tanich domków.

W domkach tych mieszkaliby pracownicy tramwajowi, kolejowi i robotnicy.

Magistrat zamierza przytem wybudować tam cztery ulice długości około 4 kilometrów.

Czas najwyższy wkroczyć w wielkomiejską nędzę.

Katastrofalny wzrost liczby młodocianych przestępców.

Co pewien czas na łamach różnych pism ukazują się mniej lub więcej alarmujące notatki o ponurych faktach. Porusza się bolączki, otwierają oczy społeczeństwa na brudy apełujące do władz i miłosierdzia. Pomimo to kroniki policyj. coraz częściej notują wypadki kradzieży, oszustw, a nawet napadów rabunkowych, dokońnianych przeważnie przez wyrostków w wieku lat kilkunastu.

Zagadnienie dzieci bezdomnych, dzieci występnych, nie jest czemś nowym w powojennej Europie. Znamy opisy tych hord obdartusów i wykołajników w Rosji sowieckiej, które stały się plagą miast i wsi. Coraz wyraźniej zarysowują się zjawiska zbliżone w dzisiejszych Niemczech.

Czyżby i u nas miały zanawać podobne stosunki?

Jeszcze nie, ale najwyższy czas porzucić maskę obojętności, czas poznać grożące niebezpieczeństwo i obmyśleć środki zaradcze dopóki nie będzie za późno.

Zagadnienie dzieci bezdomnych ma u nas inne podłoże niż u naszych sąsiadów. Liczba dzieci opuszczonych, wykołajonych jest u nas stosunkowo bardzo znikoma. Ci wszyscy mały, grasujący po ulicach miast i których rekrutują się kadry młodocianych przestępców, to dzieci zniszczonych, niedzą doprowadzonych do upadku rodzin. Są oni bezdomni, jak bezdomni są ich rodzice i rodzeństwo, głodni, jak głodne są teraz całe te rodziny. W tych warunkach każdy musi myśleć wyłącznie o sobie i zdobywać co się da i jak się da. Tu leży źródło całego zła.

KRONIKA

KALENDARZYK

Styczeń 12 Czwartek
Dziś: Arkadiusz
Jutro: Weroniki
Wschód słońca: 7.43
Zachód słońca: 4.00

RADJO

WARSZAWA.

Czwartek, 12 stycznia.

Codz. Przegląd Prasy Polskiej. 11.50. Kom. meteor. 11.58. Sygnał czasu. 12.05. Program na dz. bież. 12.10. Koncert orkiestry P. R. 13.20. Urz. kom. PIM. 15.10. Kom. Państw. Inst. Eksp. 15.15. Kom. gosp. 15.25. Płyty. 15.35. Odczyt. 15.50. Płyty. 16.25. Francuski. 16.40. Odczyt. 17.00. Płyty. 17.40. Odczyt. 17.55. Program na dz. nast. 18.00. Muzyka lekka. 19.00. Rozmaitości. 19.20. Kom. roln. przysp. roln. 19.30. Kwadrans liter. 19.45. Pras. Dz. Radj. 20.00. Muzyka lekka. 20.55. Wiad. sportowe. 21.00. Dod. do Pras. Dz. Radj. 21.05. Płyty. 21.30. Słuchowisko. 22.15. Muzyka cygańska. 22.55. Urz. kom. PIM. 23.00. Muzyka tan.

WARSZAWA.

Piątek, 13 stycznia.

11.40. Codz. Przegląd Prasy Polsk. 11.50. Kom. meteor. 11.58. Sygnał czasu. 12.05. Program na dz. bież. 12.10. Płyty. 13.20. Urz. kom. PIM. 15.10. Kom. Państw. Inst. Eksp. 15.15. Kom. gosp. 15.25. Płyty. 15.35. Odczyt. 15.50. Płyty. 16.25. Francuski. 16.40. Odczyt. 17.00. Płyty. 17.40. Odczyt. 17.55. Program na dz. nast. 18.00. Muzyka lekka. 18.50. Kom. dla narciarzy. 19.00. Rozmaitości. 19.20. Przegląd roln. 19.30. Feljton p. t. Powodzenie w interesach. 19.45. Pras. Dz. Radj. 20.00. Pogadanka muz. 20.15. Tr. z Filh. Warsz. 21.40. Wiadomości sport. 21.45. Dod. do Pras. Dz. Radj. 21.50. Koncert europejski. 22.25. Urz. kom. PIM. i kom. policyjny. 23.30. Muzyka taneczna.

KATOWICE.

Czwartek, 12 stycznia.

11.40. Codz. Przegląd Prasy Polskiej i kom. meteor. z Warsz. 11.58. Sygnał czasu z Warsz. 12.10. Tr. z Warsz. 15.10. Kom. z Warsz. 15.25. Kom. gosp. 15.35. Odczyt z Warsz. 15.50. Płyty. 16.25. Tr. z Warsz. 17.00. Pieśni ludowe. 17.40. Odczyt z Warsz. 17.55. Program na dz. nast. 18.00. Muzyka lekka. 19.00. Feljton sport. 19.15. Rozmaitości. 19.25. Kom. harcerskie. 19.30. Tr. z Warsz. 22.15. Program na dz. nast. 22.20. Tr. z Warsz. 23.00. Muzyka tan.

Rodzice nie pytają skąd chłopiec czy dziewczyna przynosi to i owo do domu bo nie pytają ich również co dzisiaj jedli, czy jedli i jak spędzili czas. A przec. często zdarza że sprytny kilkunastoletni malec zaspokoi jeszcze głód rodziców i rodzeństwa. Pusty żołądek każe zapominać wówczas o metodach pedagogicznych.

To też mnożą się zastępy małych złodziei, oszustów, mnoży się liczba nieletnich prostytutek, 12-letnie dziewczynki przynoszą do domu

pończoszki, rękawiczki, drobnostki, wreszcie parę groszy.

I najczęściej nawet tam, gdzie nędza nie zepchnęła jeszcze całej rodziny na dno upodlenia, matka czy ojciec nie zadają córce żadnych pytań, wiedzą przecie że oni jej tych rzeczy dać nie mogą.

Obławy policyjne, wszelkie przepisy i zakazy są tu bezsilne.

Podnieść z upadku rodziny, a zgię nie grożąca nam dzisiaj plaga dzieci występnych.

Znani kompozytorzy

GOLD I PETERSBURSKI

koncertują z swą kapelą w Kawiarni i Restauracji
HOTELU „MONOPOL” KATOWICE

W środy, soboty i niedziele five o'clock w sali dancingowej Restauracji przy udziale drugiej kapeli pod batutą Belchatowskiego.

A jednak taryfa pocztowa jest zbyt wysoka!

STAŁE ZMNIEJSZAJĄ SIĘ OBROTY W ZARZĄDZIE POCZTOWYM W SOSNOWCU.

W ub. tygodniu podawaliśmy dane statystyczne dotyczące ruchu pocztowego, telegraficznego i telefonicznego urzędu pocztowego w Będzinie za rok ubiegły. Obecnie podajemy te same dane statystyczne o urzędzie pocztowym w Sosnowcu.

Przesyłek poleconych nadano — 191.460, nadesłano 172.851. Listów wartościowych i paczek nadano 4616, nadeszło 8900 szt. Przekazów pocztowych i telegraficznych wpłacono 89.592 szt. na sumę 11.875.675 zł., wypłacono zaś przekazów 57.701 szt. na ogólną sumę 4.700.188 zł.

Telegramów nadano 29582, nadeszło 28.485 i przechodowych 18.451 szt.

Rozmów telefonicznych — między miastowych i międzynarodowych by

ło 197.027. Wpłaty oszczędnościowe na książeczki P.K.O. wyniosły na 19.873 książeczkach 3 miliony 140 tys. 551 zł.

Obrót czekowy był dość duży, wyniósł bowiem 29 mil. now. 236 tys. 513 zł. na 96.598 czeków. Wypłacono na oszczędnościowe książeczki P. K. O. 2 miliony 114 tys. 306 zł. Czeków wypłacono 23.658 szt. na kwotę 2 miliony 333 tys. 991 zł.

W porównaniu z rokiem ubiegłym, ruch pocztowy niewiele się zmniejszył. Zmniejszenie ruchu zauważono przede wszystkim w dziale listów. Poważną przyczyną osłabienia ruchu listowego, telegraficznego i przekazów pocztowych jest oczywiście zbyt wygórowana taryfa opłat.

Straik na kop. „Helena” i „Baśka”.

Z POWODU NIEWYPŁACANIA ZALEGŁYCH ZAROBKÓW.

Jak to już wczoraj donosiliśmy na kopalni „Baśka II”, znajdującej się na terenach kopalni „Flora” pod Gołonogiem wybuchł strajk robotników z powodu niewypłacania zaległych zarobków za okres ostatnich dwóch miesięcy.

W dniu wczorajszym na miejsce wyjechał zastępca inspektora pracy p. Ryehłowski, który starał się strajk zlikwidować, a jednocześnie wywrzeć odpowiedni nacisk na dyrekcję, aby wypłaciła robotnikom.

Interwencja ta częściowo odniosła skutek. Dyrekcja kopalni przyrzeka, że w najbliższych dniach wypłaci zaległe zarobki. Oświadczenie to jednak robotników nie przekonało; postanowili oni nadal strajkować.

Wczoraj znów z identycznych powodów, wybuchł strajk na kopalni „Helena” w Klimontowie. Zastrajkowało około 140 robotników, domagając się wypłaty zaległych zarobków.

Podkreślić należy, że strajki na małych kopalniach, które — jak wiadomo — nie są zrzeszone w radzie zjazdu przemysłowców górniczych, były dotychczas wypadkami niezwykle rzadkimi. Wszystkie małe kopalnie wywiązywały się dotychczas w stosunku do swych pracowników bez zastrzeżeń. Jeśli kiedykolwiek był jakiś zatarg, to w każdym bądź razie nigdy o wypłatę zaległych zarobków.

Jaki jest tego powód — bliżej narazie niewiadomo.

Napad kłusowników na gajowych w lasach olkuskich.

Gajowi lasów miejskich olkuskich Piątek i Was obchodząc swe rewiry w dniu 9 bm. napotkali w lesie pomiędzy Olkuszem i Stareczynowem 4 kłusowników uzbrojonych w broń myśliwską.

Jeden z kłusowników oddalił się od swych towarzyszy i usiłował wymknąć się nie chcąc być prawdopodobnie poznany. Za tym kłusownikiem udał się gajowy Piątek. Kiedy jednak dochodził do kłusownika, ten momentalnie ukrył się za sosną i wymierzył z dubeltówki do gajowego z ostrzeżeniem, że padnie trupem, jeżeli postąpi krok jeden. Gajowy nie mając przy sobie odpowiedniej broni, musiał się cofnąć.

Tymczasem gajowego Wasa napadło 3 pozostałych kłusowników i po kilku

szturehańcach, przewróciło go na ziemię, przyczem odebrali mu rewolwer wraz z nabojami. Widząc zbliżającego się Piątkę, dali do niego strzał rewolwerowy, który jednak chybił.

Dochodzenie w tej sprawie napotyka na trudności, gdyż kłusownicy są nieznanymi gajowym i prawdopodobnie pochodzą z dalszych wiosek.

Przeciwno grypie, przeziębieniu można zastosować tabletki Togal. Togal często usuwa chorobliwe objawy. Nie szkodliwy dla serca, żołądka i innych organów. Spróbujcie i przekonajcie się sami, lecz żądajcie we własnym interesie tylko oryginalnych tabletek Togal. Do nabycia we wszystkich aptekach.

TEATR MIEJSKI W SOSNOWCU.

Dziś w czwartek, dnia 12 bm. o godz. 8.15 wiecz. arcywesoła krotoczwila w 3 aktach Wł. Jastrzębiec — Zalewski go r. t. „NOWA ARYSTOKRACJA” (Gobelin) z doskonałym odtwórcą roli głównej. Bol. Orlińskim na czele. — Cenny miejsce popularne od 49 gr. do 2.49 zł.

W piątek, dnia 13 i w sobotę, 14 bm. o godz. 8.15 wiecz. świetna komedia Antoniego Slonimskiego p. t. „MURZYN WARSZAWSKI” w koncercie wykonaniu naszego zespołu. W rolach głównych pp. Brzozowska, Drohocka, Szczepańska, Tańska, Erwan, Grudniewski, Opolaki, Tański, Wojtecki i inni. „JARMARK ŚMIECHU” wielka rewja w 20 obrazach, która cieszyła się niebywałym powodzeniem, dana będzie poraz ostatni w niedzielę popołudniu o godz. 4, po cenach popularnych od 49 gr. do 2.49 zł.

Z KIELC.

(k) Sejmik cofnął 15 proc. dodatek komunalny. Wydział powiatowy sejmiku kieleckiego, wskutek akcji oszczędnościowej z dn. 1 kwietnia b. r. cofnął przedmiotem i pracownikom sejmiku 15 proc. dodatek komunalny.

(k) Kradzieże. Piotrowski Herszel, zam. w Kielcach przy ul. Niecałej nr. 5, zameldował, że nieznanymi sprawcami pomocy wycięcia szyby, skradł mu ze ściany zegarek kieszonkowy, wart. 20 złotych.

— Moskwa Franciszka zam. w Kielcach przy ul. Wesołej nr. 27, zameldowała, że z korytarza domu skradziono jej chodnik, długości 7 mtr. wart 10 zł.

Z SOSNOWCA.

(s) Odczyty o elektryczności organizowane przez polskie towarzystwo przyrodników im. Kopernika w Sosnowcu. Dziś o godz. 7 wiecz. w sali gimnazjum im. Staszica w Sosnowcu (ul. Żeromskiego nr. 8), wygłosi odczyt p. inż. J. Bijaśiewicz — o elektrowniach parowych i wodnych, o napięciu niskim i wysokim i o liniach dalekosiłowych i transformatorniach.

Bilety wejścia w cenie od 49 gr. do 25 gr. sprzedawane będą przy wejściu na odczyt.

Zainteresowanie odczytami o elektryczności jest wogóle duże. Następnego odczytu odbędą się 19-go i 21-go bm.

(s) Z targowicy w Mysłowicach. W ub. tygodniu na targowicy myśliwskiej sprzedano 495 szt. bydła, 2.106 świń i 112 cieląt, razem 2.713 szt. zwierząt. Placono za klg. żywej wagi (ceny loco targowicy wraz z kosztami handlowymi) rogacizny od zł. 0.80 do zł. 0.85, nierogacizny zaś od zł. 0.80 do zł. 1.80. Przebieg targu: normalny, targ spokojny, tendencja utrzymana.

(s) Zebranie „Harfa”. W nadechodzącą sobotę, dn. 14 bm. o godz. 6 w pierwszym, a o godz. 7 wiecz. w drugim terminie w lokalu własnym przy ul. Orlej, odbędą się doroczne walne zebranie członków towarzystwa śpiewaczego „Harfa” w Sosnowcu.

(s) Zarząd związku zawodowego pracowników ubezpieczeń społecznych w Sosnowcu podaje do wiadomości, że siedziba oddziału związku zawodowego została przeniesiona z ul. Dębińskiej nr. 13 do nowego lokalu przy ul. Kollataja 17 (w podwórzu I. sz. piętro).

(s) Kradzieże. Marjanowi Chmielarskiemu (Długa 2) skradziono 4 gołębie, wart. 22 zł.

— Ze straganu Wolfa Skóry (Nowopogońska 27) skradziono sztukę płótna, wart. 40 zł.

— Z budki Chaima Gertnera, mieszczącej się w halach „Rozwoju” skradziono 5 koszul, wart. 12 zł. 50 gr.

BEZCZELNA KRADZIEŻ NA ULICY 3-go MAJA W SOSNOWCU.

Onegdaj około godz. 6 wiecz. przechodnie ul. 3 maja w Sosnowcu byli świadkami niezwyklej sceny. Do Ceylji Neugebauer, Ostaszewiczowej, mieszkanki Sosnowca, podbiegł nagle jakiś opryszek, wyrwał jej z ręki torebkę i pociągnął uciekać.

Złodziejczak jednak nie zdołał zbiec, schwytyany został przez przechodniów i oddany w ręce policji.

W torebce, wyrwanej z ręki p. Ostaszewiczowej, znajdowała się biżuterja, wart. około 1.100 zł.

Torebka wraz z zawartością dostała się z powrotem do rąk właścicielki, bezczelny zaś złodziej powędrował do więzienia.

Jest to Wiktor Barański, zam. na ul. Krętej 24 w Sosnowcu.

(s) Złodzieje kieszonkowi w tramwajach. Jeden z naszych czytelników komunikuje nam, że jadąc wczoraj rano tramwajem został okradziony przez kilku osobników, którzy przy wyjściu wytworzyli szumny tłok. Naszemu czytelnikowi skradziono z kieszeni 30 zł. Ostrzega on pasażerów tramwajowych, by mieli się na baczności, gdyż prawdopodobnie w tramwajach grasuje szajka kieszonkowców.

—000—

BUDŻET GMINY ŻYDOWSKIEJ W BĘDZINIE.

W ubiegłym tygodniu odbyło się zebranie członków rady gminy żydowskiej w Będzinie, na którym uchwalony został preliminarz budżetowy na 1933 r.

W wydatkach przewidziano: admi. nistracja 16.639 zł.; synagoga 9.904 zł.; obój rytualny 44.147 zł.; udzielenie subwencji instytucjom oświatowym 16.500 zł.; subwencja instytucjom dobroczynnym 22.450 zł. dział gospodarczy 25.636 zł. i rabinat 38.000 zł.

Dochody: zaległości czynne do 25 września 1932 r. 164.871 zł.; zaległości bierne za rok 1931 153.635 zł., składki gminy za 1933 rok 33.000 zł.; synagoga 3.900 zł.; obój 75.000 zł.; z cmentarza 28.750 zł.; z łaźni — 4.392 zł.; subsydium i różne dochody 5904 zł.

Ogółem preliminarz budżetowy wynosi 344 tys. 618 zł.

W porównaniu z rokiem ubiegłym, budżet jest mniejszy o 50.000 zł.

W skład rady gminy żydowskiej wchodzi p.p.: A. Liwer — prezes, L. Borzykowski, Plesner, Buchweitz, Goldszajn, A. Liwar (junior), Sz. Ryński. Do rady wchodzi również rabin H. Lewin.

—000—

Z ZAWIERCIA.

(z) Z życia związku strzeleckiego w Mrzygłodzie. W dniu 8 bm. staraniem „Strzelca” w Mrzygłodzie odegrano sztukę, a mianowicie „Rozkaz” i „Malżeństwo Loli”. Przy okazji zaznaczyć należy, że praca w miejscowym związku strzeleckim czyni znaczne postępy, mimo przeszkód i trudności. Najbardziej palącą sprawą jest brak świetlicy.

Należy dodać, że wójt gminy Mrzygłód p. Teodor Marszałek, jako prezes miejscowego Strzelca, pracuje w organizacji nader energicznie, poświęcając wiele czasu i pracy dla idei Strzelca.

Również grono nauczycielskie, z kie rownikiem szkoły p. Janem Gutem na czele, opodatkowało się na rzecz Strzelca, jako też bierze czynny udział w ruchu strzeleckim.

(z) Przywłaszczenie. P. Jerzy Smarzyński, zam. w folwarku „Bogumilek” pow. włoszczowskiego, złożył onegdaj zameldowanie w policji o przywłaszczeniu 10 worków maki, wartości 405 zł. przez Birafrada Abrama Joska i zięcia jego Kaczkę Chila, zam. Porebka 1.

(z) Usiłowanie otrucia. Onegdaj przez wypicie płynu trującego usiłowała pozbawić się życia Janina Wierczok (Snieżna 4). Po udzieleniu natychmiastowej pomocy, przewieziono ją na kura cję do szpitala karci chorych. Do odefrania sobie życia siłoniła Wierczokowa nieznosne pożycie z mężem.

Proces sosnowieckiego Tasiemki i towarzyszków.

Dalsze zeznania świadków.

Jakkolwiek minął już trzeci dzień przewodu sądowego w procesie przeciwko sosnowieckiemu Tasiemce i jego 26 towarzyszących i przed sądem prze winęło się cały szereg świadków, sprawa pozostaje nadal w mrokach. Oskarżeni nie przyznali się do wymuszania na kupców okupów i haraczów, a zeznania świadków dowodowych, przesłuchanych dotychczas, trafiały na taką odprawę obrony, iż w kierunku wyświeślenia sprawy nie posunęło się ani na krok.

Ostra polemika, jaka wywiązuje się każdorazowo przed sądem między oskarżonymi, a świadkami, mającymi niekiedy również bujną przeszłość kryminalną, czyni wrażenie jakoby jedni i drudzy tworzyli ongiś jedną bandę przestępców, w której na tle podziału łupu nastąpił w końcu rozłam.

Po rewelacyjnych zeznaniach Joska Frimorgena przesłuchano Izraela Fersztentfelda (Sosnowiec, Kowalska 16), Szlamę Langfuša (Sosnowiec, M. drzejowska 20) i brata Joska Frimorgena, Majera z Katowic (Sienkiewicza 6), który potwierdził zeznania swego brata, — wreszcie Natana Żyła (Sosnowiec, Targowa 18), u którego odbył się sąd — „dintojra” nad Jaskiem Frimorgensem.

Z kolei badany jest świadek Abram Genendelman z zawodu kupiec (Sosnowiec, Warszawska 12). Zeznania tego świadka odzwierciedlają działalność nie tylko Bekermajstrów, jak to dotychczas robili poprzedni świadkowie, ale i pozostałych członków niebezpiecznej szajki.

„Pewnego dnia w kwietniu 1931 roku — opowiada Genendelman — zauważyłem, że „łapacze” nie wpuszczają do mego sklepu klientów. Kiedy zwróciłem się do „łapacza” Abrama Kupki z zapytaniem dlaczego to robi, Kupka pobił mnie i żonę. Bojąc się następstw, nie meldowałem o tem nikomu. Nie na tem jednak koniec!... Tu świadkowi załamuje się głos, i żali się, iż został przez szajkę dotkliwie pobity i materialnie zrujnowany.

W trzy dni po tem zajściu, zeznaje następnie Genendelman przyszedł do niego Kupka wraz z innymi łapaczami i oszajkami, że ma iść do hotelu „Angielskiego”. Wiedział już po co go tam wołają i że czeka go tam „dintojra”, również wiedział, iż nie go nie uratuje, zwłaszcza, że wymownemu zaproszeniu do hotelu towarzyszył gróź

ny błysk noża, który Kupka trzymał w ręku.

Po wyjściu łapaczów, Genendelman zauważył, iż dom jego jest otoczony. Prócz Kupki stał na straży Fiszel Kurefeld, Moszek, Szmul i Iser Bekermajstrowie. Stan takiego oblężenia trwał przez trzy doby i przez czas ten nie wypuszczono do sklepu Genendelmiana ani jednego klienta, jak również nie wypuszczono Genendelmiana i jego żony z mieszkania.

W obawie zemsty i dalszych represyj Genendelman stawiał się w towarzystwie swego szwagra Mordki Kożucha do hotelu „Angielskiego”, gdzie zastał już „dintojra” pod przewodnictwem Moszka Bekermajstra. Po porozumieniu się z asystującymi mu łapaczami, zażądał on od Genendelmiana 3.000 zł., pod groźbą, iż jeśli nie zapłaci, nie będzie żył. Ponieważ „skazaniec” nie miał przy sobie tyle pieniędzy udzielono mu dzień prolongaty.

Dzięki dalszej interwencji Kożucha, Genendelman zapłacił tylko 700 zł., wymuszono natomiast jeszcze od niego kolację, w czasie której kazano mu pić do nieprzytomności. Po powrocie do domu Genendelman skonstatował, iż skradziono mu resztę pieniędzy, jakie miał przy sobie, w kwocie 800 zł.

Dzięki tym wszystkim przeżyciom rozchorował się i przez cztery miesiące leżał w klinice „Omega” w Warszawie.

Po powrocie z kliniki był w dalszym ciągu terroryzowany i bity przez szajkę, o czem jednakże w policji nie meldował, obawiając się zemsty.

Po Genendelmanie zeznaje Kożuch. Zeznanie jego pokrywają się z zeznaniami Genendelmiana. Badanie Kożucha trwało pięć godzin, wobec usiłowań obrony obalenia jego zarzutów.

Cały szereg nowych powikłań niezmiernie utrudnia przewód sądowy, tak, iż proces potrwa niewątpliwie dłużej jak przypuszczano pierwotnie. — Rozprawa przerwana będzie przeprowadzona w sobotę, ze względu na sąd doraźny, który ma się odbyć 16 bm. i wszczęta będzie zpowrotem w przyszłym tygodniu.

Dodać należy, że z zagranicy — przeważnie z Niemiec — napływają do sądu anonimowe listy, w których autorzy przedstawiają niektórych oskarżonych jako międzynarodowych aferzystów, poszukiwanych przez zagraniczne władze.

(z) Kradzież węgla. Onegdaj pod Łazami, na jadący w stronę Zawiercia pociąg towarowy skoczyło paru nieznanych sprawców, którzy zaczęli wyrzucać z wagonów węgiel. Nadbiegła policja i rzucanie węgla udaremniła. — Spłoszeni osobnicy zbiegli, wyrzucony zaś węgiel zabrała policja, oddając go władzom kolejowym w Zawierciu.

(z) Repertuar kin. Stella — „Teodorzja Sewastopol”.

Z Olkusza.

PAPIERNIA „KLUCZE” REDUKUJE

W tym tygodniu papiernia „Klucze” przystąpiła do pracy w fabryce na 8 dni w tygodniu przy 2-ch zmianach robotników. Poza tem zapowiada w niedługim czasie redukcję około 100 robotników.

W związku z tem należy się spodziewać w najbliższych dniach konferencji z inspektorem pracy w Sosnowcu.

(ol) Oplątek w „Hejnale”. W ub. sobotę zarząd towarzystwa „Hejnal” w Olkuszu, urządził oplątek dla swych członków i zaproszonych gości. Chóry mieszkane towarzystwa „Hejnal” pod batutą śpiewaczki opery poznańskiej, olkuszanek, p. H. Czechowskiej (w zastępstwie chorego dyrygenta p. Korda szewskiego), odśpiewały kilka kolend. Miła i wesoła zabawa przy choince prze ciągnęła się do rana.

(ol) Ruchoma wystawa przeciwgruźlicza. Onegdaj pisaliśmy o ruchomej wystawie polskiego związku przeciw gruźliczego w Warszawie, w wagonie kolejowym. Obecnie dodajemy, że wagon — wystawa stała będzie od dnia 12 bm. na rampie kolejowej st. Olkusz na przeciw portierni fabryki „Olkusz”. Prawdopodobnie wagon — wystawa z Olkusza zostanie odesłany na jeden dzień do Sławkowa.

(ol) Zabawa policyjna. 1 lutego r. b. w sali p. Bobrzeckiego w Olkuszu, odbędzie się zabawa policyjna, organizowana przez „Rodzinę policyjną”.

(ol) Na bezrobotnych. Dyrekcja fabryki gumy w Woląromiu wpłaciła na rzecz bezrobotnych powiatowemu komitetowi do spraw bezrobocia w Olkuszu tysiąc zł. Poza tem zarząd fabryki „Olkusz” w Olkuszu wpłacił na ten sam cel zł. 750 na poczet zadeklarowanej sumy zł. 1.500.

(ol) Prace w LOFP. W dniu 12 bm. zakończony zostanie w Skale pod Olczą kurs podinstruktorski LOFP, prowadzony przez instruktora powiatowego LOFP w Olkuszu. Poza tem w dniu 12 bm. rozpocznie się w szkole powszechnej nr. 1 w Olkuszu kurs informacyjny przeciwgruźliczy LOFP dla strażaków woj. miejskiej przy udział instruktora powiatowego. Kursy prowadzone będą wieczorami we wtorki, czwartki i soboty 13 bm. odbędzie się odprawa instruktorów II kategorii z Olkusza.

ZWIASTUN SZCZĘŚCIA.

A. — spotyka się z B.
A. — Przyjmij moją kondolencję.
B. — Czemu? Co się stało?
A. — Moja żona kupiła sobie futro.
B. — I cóż z tego?
A. — Będzie jutro z wizytą u twojej żony.

Stanisław Andrzej Steeman.

Noc się zaczyna...

Przekład autoryzowany z francuskiego Haliny Bokserówny.

15.

— Mam nadzieję — rzekł Aboody, śmiejąc się — że morderca, jeśli taki istnieje, nie ma daru jak pan, przesłizgiwania się bezszelestnie przez korytarze i otwierania w ten sposób drzwi... gdyż w takim razie nie pozostawałoby mi nic innego, jak zrobić rachunek sumienia.

Steve pomyślał, że ten dar nie był wyłącznie udziałem Worobiejezyka i że Herbert Aboody sam potrafił zjawiać się nagle w momencie, kiedy go się najmniej spodziewano.

— Steve — rzekł Aboody — nie zatrzymuję pana. Postaramy się przygotować wszystko tak aby spędzić tę noc możliwie wygodnie.

— Może mógłbym pomóc... — zaczął Steve.

— Wybacz pan, ale byłoby lepiej, gdyby pan opuścił ten dom jak najprędzej. To mi pozwoli rozejrzeć się wszędzie i przeprowadzić konieczne badania.

— Dobrze — odparł Steve — wychodzę.

Włożył płaszcz i zbliżył się do Herberta Aboody.

— Dobranoc panu. Jestem pewien, że wszystko będzie dobrze. Na każde wezwanie zgłoszę się momentalnie. Dobranoc, panie Worobiejezyk.

I dodał, stojąc już w progu:

— Do widzenia.

— Ach — szepnął inspektor, zamykając za nim drzwi — lepiejby pan tego nie mówił.

„Patrzcie — pomyślał Steve — ten człowiek jest zabobonny Nigdybym o nim tego nie powiedział”.

— A więc — rzekł Herbert Aboody Od st. 1 wiersza gdy drzwi zostały zamknięte — noc się zaczyna.

— Czy pozwoli pan — spytał inspektor, że zadam panu kilka pytań? — Oczywiście.

— Zdaje mi się, że do tego domu nie można wejść z drugiej strony?

— Zupełnie niemożliwe. Niema żadnych drzwi w murze.

— A pokoje panów Matriche i Cagna?

— Wychodzą na wielką salę, gdzie pracują moi urzędnicy.

— Dobrze. A zatem są tylko dwa wejścia. Z jednej strony drzwi prowadzące na korytarz, skąd wchodzi się do wielkiej sali, gdzie w ciągu dnia siedzą urzędnicy. Z drugiej zaś ukryte drzwi, od których tylko pan ma klucz. Czy ma pan ten klucz przy sobie?

— Proszę — rzekł Herbert Aboody.

— Proszę — rzekł Herbert Aboody.

— Proszę — rzekł Herbert Aboody.

— Doskonale, niech go pan schowa do kieszeni... i teraz, jeśli pan chce, może pan pójść ze mną na inspekcję. Nie chcę, aby pan został sam w tym gabinecie nawet przez chwilę. A propos, przypuszczam, że i dziś otrzymał pan list?

— Tak. Zredagowany był w ten sposób: „Niech pan się rozmyśli, albo stanie się to tej nocy”.

— I pan wciąż nie wie, do czego tajemniczy autor listów robi aluzje? Nie wie pan, co do czego ma się pan rozmyślić, aby uniknąć jego kary?

— Zdaje się, że mówiłem już panu, iż nie wiem, co on chce przez to powiedzieć. Czy mam to panu potwierdzić?

Herbert Aboody mówił trochę ostro, jak gdyby naleganie inspektora przynosiło mu w czemś ujmę. Worobiejezyk skłonił się i rzekł:

— Proszę pójść za mną.

Otworzył drzwi gabinetu dyrektora i wszedł do głównej sali. Przerzucił wyłącznik. Zajaśniało światło.

— Pójdę się upewnić, czy niema nikogo tutaj, ani w pokojach w głębi. Zechce pan pójść ze mną.

— Czy to konieczne? — spytał Aboody. — Sam przypilnowałem, aby wszyscy wyszli.

— Wszystko jedno — rzekł inspektor.

Poświęcił dziesięć minut na te ba

danie. Teraz miał całkowitą pewność, że wszystkie pokoje w całym biurze są zupełnie puste.

— Teraz — rzekł — obejrzę zamknięte drzwi wejściowych i zbadam łożo dozorczy. Wysłał go pan stąd na noc, prawda?

— Wyszedł przed chwilą — odparł Aboody.

Po dziesięciu minutach obaj wrócili do gabinetu dyrektora. Worobiejezyk zamknął starannie drzwi na klucz.

— Jeszcze jedna rzecz. Sprawdź ukryte wejście.

— Zbyteczne — rzekł Aboody. — Zamknętem je sam przed godziną.

— Wybacz mi pan — odparł inspektor niewzruszony. — Lubię sam wszystko sprawdzić... — Dobrze — rzekł po chwili — te drzwi są zamknięte. Z tej strony niema obaw, skoro tylko pan posiada do nich klucz.

Minęli wąski korytarz i weszli do gabinetu.

— Teraz zamknijemy również i te drzwi i sądzę, że w ten sposób będziemy oddzieleni od całego świata... Zamknął drzwi i wręczył klucz panu Aboody.

Potem zdobył się na uśmiech.

d. c. n.

Z pism i depeš

WARUNKI POPRAWY GOSPODARSTWA CZEJ ŚWIATA.

Komisja przygotowująca do wszechstronnej konferencji gospodarczej odważyła się w sprawie kryzysu światowego.

Znany angielski rzeczoznawca finansowy i ekonomista, sir Frederick Leith Ross przedstawił cztery warunki, które są konieczne dla osiągnięcia poprawy gospodarczej. Warunkami temi są:

- 1) natychmiastowe rozwiązanie długów międzysojuszniczych,
- 2) stabilizacja walut i nowy rozdział zapasów złota,
- 3) odbudowa kredytu międzynarodowego i układ moratoryjny w sprawie długów prywatnych, oraz zniesienie ograniczeń dewizowych i transferowych,
- 4) zniesienie barier celnych i ograniczeń handlu międzynarodowego.

Ross nadmieniał, że rząd angielski nie uważa za możliwe powrotu do paritetu złota.

Memorandum, złożone przez delegata polskiego dyr. Barańskiego a dotyczące polityki monetarnej i ograniczenia dewizowego, postanowiono przedyskutować podczas obrad generalnych.

SKANDAL...

W Bydgoszczy przed sądem okręgowym toczyły się dwie rozprawy karno-administracyjne, które ujawniły wprost skandaliczne stosunki w niektórych szkołach na Kujawach. Na ławie oskarżonych zasiadli nauczyciele Maciej Kopp i Otto Kleinberger, którzy w swoich szkołach powszechnych w pow. szubińskim mieli prawo nauczania dzieci wyznania ewangelickiego religii w języku niemieckim. Oskarżeni wyzykiwali te lekcje jednak do propagandy niemieckiej.

W jednej z tych szkół w Górkaach Zagajnych zapanował nawet taki zwyczaj, że za wiedzą germanofilskiego kierownika szkoły, niejakiego Jankowskiego, wszystkie dzieci musiały odmawiać modlitwę przed lekcją i po lekcji w języku niemieckim.

W szkole tej wykładano również i inne przedmioty nie tylko religię w języku niemieckim.

Na wniosek obrony, celem powołania świadków, odroczone obydwie rozprawy.

WSPÓLNY KROK MOCARSTW W TOKJO.

W Tokio nastąpiło wspólne demarche posłów angielskiego, amerykańskiego, francuskiego i sowieckiego, którzy na dłuższej konferencji u japońskiego ministra spraw zagranicznych wyjaśnili stanowisko swych rządów, w związku z ostatnimi wypadkami na terenie chińskim.

Wedle komunikatu japońskiego, od powiedź kierownika zagranicznej polityki japońskiej, nie zawiera żadnych oświadczeń, jakie mogłyby przyczynić się do zdeklarowania sytuacji.

Równocześnie donoszą z Moskwy, że prasa sowiecka gwałtownie atakuje rząd japoński, zaznaczając, że wkroczenie armii japońskiej do Chin północnych i prowincji Dżochola, niewątpliwie doprowadzi do otwartego konfliktu z Ameryką.

Natomiast Rosja, jak oświadcza Radęk w „Izwestjach“, nadal zamierza zachować neutralność w konflikcie japońsko - chińskim.

Pogrzeb b.p. d-ra Jakóba Putermiana

Wczoraj złożono do grobu zwłoki bp. Jakóba Putermiana, doktora medycyny, wiceprezesa towarzystwa lekarskiego Zagłębia Dąbrowskiego i członka honorowego towarzystw lekarskich częstochowskiego i Zagłębia Dąbrowskiego.

Na emmentarzu miejscowym zgromadziły się liczne rzesze pragnących oddać ostatnią posługę zmarłemu seniorowi lekarzy sosnowieckich. Nad grobem żegnali zmarłego dr. dr. K. Suehołowski, prezes towarzystwa lekarskiego Z. D., B. Budzyński, prezes związku lekarzy P. P. — obwód Zagł. Dąbr. i M. Wolkowicz, wiceprezes polskiego towarzystwa przyrodników im. Kopernika, oddz. Z. D.

Mówcy sławili wysoką wiedzę lekarza zmarłego, Jego troskę o rozwój towarzystw lekarskich częstochowskiego i Zagłębia Dąbrowskiego, pracowitość Jego i sumienność, zasługi dla innych towarzystw naukowych i kulturalnych, jak polskie towarzystwo przyrodników, b. towarzystwo higieniczne, towarzystwo przeciwnościnowe, podnoszono dalej wysoki poziom etyczny zarówno w wykonywaniu zawodu swojego jak i w stosunku do kolegów swoich. Młodzi koledzy szczególnie cenili w Nim nadzwyczajną życzliwość i uczynność.

OBCY KAPITAŁ W POLSCE

O walce z naszym ustawodawstwem społecznym.

Nie bez słuszności podkreślił p. Andrzej Wierzbicki w dyskusji nad programem gospodarczym centralnego związku przemysłu polskiego, że „rozwoj gospodarki kraju zależy od właściwego nastawienia opinii społecznej, a rządy na całym świecie liczą się z prasą, bo prasa jest refleksem życia“.

Tak sformułowanej tezie oddawna już holdują sfery przemysłowe i systematycznie, od dwóch lat już przeszło, zdobywają opinię społeczną, przygotowując ją z początku nieśmiało, potem coraz wyraźniej i mocniej do przyjęcia swego programu gospodarczego.

Program ten w dziedzinie zagadnień społeczno-gospodarczych streszcza się w następujących punktach:

1) wysokość płac winna być ustalana w drodze bezpośrednich umów o pracę pomiędzy pracodawcą a pracownikiem (a więc zasada zupełnej elastyczności płac i skasowanie wszelkich umów zbiorowych),

2) dążyć należy do uelastycznienia czasu pracy, uzależniając go, jak i płace od umów o pracę, oraz zniewalizować przepisy o czasie pracy (przedłużenie do 48 g. tygodniowo);

3) częściowa likwidacja dodatkowych opłat za godziny nadliczbowe (do 10 proc. godzin nieopłacanych zupełnie), oraz zmniejszenie pozostałych opłat do połowy lub czwartej części;

4) zmniejszenie urlopów zarówno dla pracowników umysłowych, jak i fizycznych do połowy, oraz stosowanie innej zasady obliczania należności za urlop;

5) natychmiastowa rewizja obciążeń z tytułu ubezpieczeń społecznych i częściowa likwidacja zaległości ubezpieczeniowych (znaczna część tych zaległości została już uprzednio stracona z zarobków robotniczych, a więc przez robotników zapłacona, a mimo to nie wpłacona do właściwych instytucji).

Ponadto wysuwane są jeszcze dodatkowe żądania: skrócenie okresu wymagalności pracy pracownikom umysłowym z 3 miesięcy do 3-ich tygodni, przyznawanie urlopów uczniom zależnie jedynie od uznania pracodawcy, rewizja ubezpieczeń chorobowych na terenie b. ziem pruskich itp.

W ten sposób kampanja prasowa, nieśmiało rozpoczęta od sugerowania opinii publicznej nadmiernego jakoby obciążenia życia gospodarczego kraju z tytułu ubezpieczeń społecznych, doprowadziła obecnie do niedwuznacznie postawionego programu: walki na całej linii z podstawowymi zasadami ustawodawstwa społecznego w Polsce.

W konsekwencji też wyżej zacytowanych, pracownik zostałby pozbawiony wszelkiej możności obrony swych płac i innych warunków pracy, obrony, która się dotychczas wyrażała przede wszystkim w formie umów zbiorowych, i na umowach opartej działalności związków zawodowych. Dziś w okresie olbrzymiego bezrobocia czas pracy nietyl-

ko zostałby przedłużony do 48 godzin tygodniowo, ale wogóle odpadłyby wszelkie hamulce w zakresie indywidualnego przedłużania pracy. W czasie kryzysu i okropnej nędzy pozbawionoby pracowników częściowo pomocy ubezpieczeń społecznych, podważając równocześnie zapórę, wpływającą w pewnej mierze na stabilizację płac pracowniczych.

W ten sposób sformułowany program nie pozostawia żadnych złudzeń co do jawnych i ukrytych tendencji kapitału w Polsce. To też niezależnie nawet od takiej czy innej oceny tych haseł, dla rzucenia pewnego światła na ewentualne ich pobudki, warto się zastanowić, co reprezentuje właściwie kapitał w Polsce.

Według sumarycznych obliczeń, przemysł polski w 80 procentach jest własnością wielkiego anonimowego kapitału światowego. Według ścisłych danych, ogłaszanych w 1930 r., istniało w Polsce 1580 spółek akcyjnych krajowych i 66 zagranicznych. Wylączając te ostatnie, 63,5 proc. całego kapitału, nieszczonego w spółkach krajowych, jest związane z kapitałem zagranicznym. Udział zaś tego kapitału w tych spółkach dochodzi do 70 proc. (66,9 proc.).

Na siłę gospodarczą tych przedsiębiorstw składają się ponadto kapitały obce, które one dysponują, w formie udzielanych im kredytów. Na 1.938.0 milionów zł. zobowiązań z tytułu kredytów gotówkowych zagranicznych w końcu 1930 r. przypadało na przedsiębiorstwa przemysłowe (spółki akcyjne) — 44,1 proc. W ten sposób więc znaczna część krajowych spółek akcyjnych w Polsce, opanowana jest całkowicie i zarządzana przez kapitał obcy. Kapitał ten ponadto, przychodząc częściowo do Polski w wygo-

dnej formie kredytów, zamiast udziałów, nie wykazuje zysków i nie opłaca podatków.

Pod względem przynależności państwowej w największej liczbie spółek występują kapitały niemieckie i austriackie, kapitał niemiecki zwłaszcza silnie reprezentowany jest w hutnictwie i górnictwie. Dalej idą kapitały Stanów Zjednoczonych, francuskie, brytyjskie, belgijskie itd. Wielki przemysł, pozornie nawet polski, związany jest z licznymi kartelami przemysłu zachodniej Europy, od których bezpośrednio lub pośrednio odbiera dyrektywy.

Jeśli zaś chodzi o również ważne gospodarcze czynniki, jakimi są banki, to z wyjątkiem banku polskiego, banku gospodarstwa krajowego, banku rolnego, P. K. O. i banku spółek zarobkowych w Poznaniu, wszystkie inne banki w Polsce należą do kapitału zagranicznego lub są od niego uzależnione.

Trudno istotnie w tych warunkach przypuszczać, że kapitał w Polsce będzie się liczyć z polską racją stanu i z interesami polskiej państwowości. Trzeba wziąć przytem pod uwagę, że kapitał międzynarodowy nie przegrywa w epoce kryzysu, przeciwnie wygrywać nawet może poważne atuty w polityce „narodowej“ i międzynarodowej, eliminując słabszych współzawodników, rujnując przemysł krajowy, które są przeznaczone jako tereny dla ekspansji wielkiego kapitału.

Wobec wzrastającej liczby zamykanych przedsiębiorstw, równoległe z wyrzucaniem setek i tysięcy robotników na bruk, przy coraz liczniej z rozpaczą przeprowadzanych włoskich czy głodowych strajków, rozpoczyna się mocny atak rewizjonistyczny na zasady ustawodawstwa społecznego w Polsce.

Rządowy plan walki z bezrobociem

opiera się głównie na wzmożeniu obrotów wewnętrznych.

W związku z przygotowaniami czynionymi przez rząd do opracowania programu zwalczania bezrobocia drogą ożywienia ruchu inwestycyjno-budowlanego, o czym już kilkakrotnie donosiliśmy, z mianowanych źródeł informują, że w planie rządu chodzi o wzmożenie obrotów wewnętrznych. Wyzyskane mają być w tej mierze trzy środki: mianowicie ożywienie obrotów ziemią, ożywienie ruchu inwestycyjnego, a wreszcie wzmożenie ruchu budowlanego.

Jeśli chodzi o ożywienie obrotu ziemią, które jest ograniczone przepisami naszej konstytucji, wydano już szereg aktów ustawodawczych i rozporządzeń ministerjalnych łagodzących dotychczasowe rygorystyczne przepisy w tej dziedzinie. Do tego celu dąży zniewalizowana ustawa parcelacyjna, która dopuszcza większą

liczbę osób do nabywania ziemi z parcelacji.

Następnie rząd dąży do tego przez wydaną niedawno ustawę od dłużeniową, stwarzającą nowe przepisy, ułatwiające spłatę zobowiązań.

Nowe przepisy o obrocie ziemią mają dążyć do tego, aby zainteresowane kupnem ziemi osoby prywatnie lekkowały wolne sumy w taniej obecnie do nabycia ziemi. Z tem też łączy się sprawa ożywienia ruchu budowlanego. Zainteresowany kapitał prywatny w nabywaniu ziemi chętnie będzie przystępował do nowych budowl. Ożywienie ruchu budowlanego ma na celu ożywienie obrotu w przemysłach związanych z ruchem budowlanym. Czynniki rządowe zamierzają w najbliższym czasie oddać pod budownictwo około 10 tys. parcel drobnych w pobliżu wielkich miast.

Niezależnie od tego ministerjum komunikacji opracowuje program wielkich robót publicznych. Te inwestycje mają na celu zatrudnienie bezrobotnych, z drugiej zaś strony ożywienie przemysłów, związanych z ruchem budowlanym. Ma być również zastosowany cały szereg ulg finansowych, a więc podatkowych i przy ogładzie procentów dla budujących się domów.

WŁOSOW wypadanie, łupież,
— łysienie usuwa —
Esencja CHINOWO-CHMIELOWA
„Mydło CHINOWO-CHMIELOWE“
z Kogutkiem.
Sprzedają apteki, składy apteczne

Stan zatrudnienia w przemyśle.

Jak wynika z ostatnich danych głównego urzędu statystycznego na dzień 1 grudnia 1932 r., w przemyśle przetwórczym zatrudnionych było ogółem na terenie całego państwa 343.699 robotników.

Z ogólnej liczby zatrudnionych na przemysł mineralny przypada 25.535 robotników, na metalowy 49.233, na chemiczny 28.495, na włókienniczy 109.533, na papierniczy 11.442, na skórzaną 4.951, na drzewny 24.210, na spożywczy 64.536, na odzieżowy 10.000, na budowlany 7.211, wreszcie na przemysł poligraficzny 7.944 robotników.

Ponadto w górnictwie zatrudnionych było 108.529 robotników, w kuttnictwie 22.239, w warsztatach kolejowych i wytwórniach wojskowych 52.675, w elektrowniach i wodociągach 6.742 oraz na robotach publicznych 21.499 robotników.

ZE SPORTU.

Austria na pierwszym miejscu w robotniczych mistrzostwach Europy.

W tych dniach odbyły się w Austrii dwa dalsze mecze o robotnicze mistrzostwo Europy w grupie środkowo-europejskiej.

Pierwszego dnia węgry zremisowały z Austrią 4:4, drugiego dnia Austria pokonała zdecydowanie Węgry 3:1.

W tabeli rozgrywek prowadzi Austria 3 gry 5 pkt., st. br. 8:5, 2) Niemcy 3 gry 4 pkt., st. br. 8:2, 3) Węgry 2 gry, 1 pkt. st. br. 5:7, 4) Polska 1 gra, 0 pkt., st. br. 1:4, 5) Czechosłowacja 1 gra, 0 pkt., st. br. 0:4.

POLSKA W MIĘDZYNARODOWYM PIĘCIOMECCZU ZAPASNICZYM.

Polska reprezentacja zapasnicza weźmie udział w pięciomeczu zapasniczym przy udziale Włoch, Węgier, Czechosłowacji i Austrii. Rozgrywki odbędą się w pierwszej połowie br.

18 PAŃSTW ZGŁOSZONYCH DO PU HARU DAVISA.

Do komitetu organizacyjnego między państwowego turnieju tenisowego o puchar Davisa wpłynęło dotychczas 18 zgłoszeń. Liczba ta jednak do ostatecznego terminu zgłoszeń, tj. 31 stycznia, prawdopodobnie znacznie się powiększy.

Dla strefy południowo-amerykańskiej wpłynęły zgłoszenia z Argentyny, Brazylii, Chile, Peru i Urugwaju. Dla strefy północno-amerykańskiej dotychczas wpłynęły zgłoszenia St. Zjednoczonych i Kuby, do czego jednak dołączyć się prawdopodobnie Kanada i Meksyk.

Do turnieju w strefie europejskiej zgłoszyły dotychczas: Anglia, Niemcy, Belgia, Austria, Węgry, Grecja, Polska, Jugosławia, Monako, Szwajcaria i Czechosłowacja. Spodziewać się należy jeszcze zgłoszenia Włoch, Irlandii, Holandii, Danii, Norwegii, Szwecji, Finlandii i Hiszpanii. Do strefy europejskiej dołączone zostaną w roku bieżącym z pewnością również Japonia, Południowa Afryka, i ewent. Australia.

Już w dwa dni po zamknięciu listy zgłoszeń, tj. w dniu 2 lutego o godz. 4:30 popoł. prezydent republiki francuskiej Lebrun dokona w pałacu Elizejskim w obecności przedstawicieli dyplomatycznych wylosowania poszczególnych drużyn, biorących udział w turnieju o puchar Davisa na rok 1933.

BUDŻET POW. KOM. P. W. i W. F.

W tych dniach odbyło się posiedzenie prezydium powiatowego komitetu przysposobienia wojskowego i wychowania fizycznego powiatu zawierciańskiego, przy udziale przewodniczącego starosty Kenopańskiego, członków inspektora gm. Malanowicza, prof. Pytlarza i sekretarza Brudnickiego. Zebranie to poświęcone było uchwaleniu preliminarza budżetowego na rok 1933-4. w globalnej sumie zł. 11.264.

Zaznaczyć należy, że stosunkowo znaczną kwotę, bo zł. 2150 przeznaczono na zakup amunicji, na kursy, ćwiczenia, święta sportowe i zawody. Zwrócono również baczną uwagę na organizowanie i popieranie świetlic w poszczególnych ośrodkach P.W. i W.F., które mają wielkie znaczenie dla rozwoju życia towarzyskiego i kulturalnego. — Na cel ten przeznaczono sumę zł. 2.000. Pewną sumę przeznaczono również na kadry instruktorskie. Poza tem przewidziana jest suma zł. 2.000 na konserwację mundurów, wydatki kancelaryjne, koszty podróży itd. Wpływy budżetowe przewidziane są z subwencji sejmiku, magistratu, imprez i z ofiar społeczeństwa.

Nr. Sprawy ZH. 60/32.

OGŁOSZENIE.

Wydział Handlowy Sądu Okręgowego w Sosnowcu na zasadzie art. 11 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 grudnia 1927 r. o zapożegnaniu upadłości (Iz. Ust. Nr. 3/28 poz. 20) ogłasza, że wyrokiem Sądu z dnia 30 grudnia 1932 r. udzielił firmie „Wolf Grajcar” w Sosnowcu, ul. Moździerowska 17 i Targowa 12 — odroczenia wypłat na okres trzech miesięcy t.j. do dnia 30 marca 1933 r.

Przewodniczący: (podpis nieczytelny).

Sekretarz: (podpis nieczytelny).

Sosnowiec, dnia 10 stycznia 1933 r.

Dziś w czwartek, dnia 12 stycznia o godzinie 8.15 wieczorem po cenach popularnych od 49 gr. do 2.49 zł.

TEATR MIEJSKI w SOSNOWCU telefon 2-03

NOWA ARYSTOKRACJA

krotochwila w 3 aktach Wł. Jastrzebiec - Zalewskiego.

Kino „EDEN” Sosnowiec, Dęblińska 4

Tel. 10-95.

DZIŚ WIELKA PREMIERA!

Najnowsze arcydzieło szpiegowskiego produkcji 1933

Pod Fałszywą Flagą

z Gustawem Fröhlichem i Charlottą Susą

w rolach głównych.

Film ten był wyświetlany jednocześnie w 6 największych kinach Berlina, a obecnie bije wszelkie rekordy powodzenia w Paryżu, Londynie i Warszawie.

Nadprogram: Przepiękny film ilustrujący życie Eskimosów pt. „IGLOO”.

Początek I seansu o godz. 4-ej, w niedzielę o 2-ej.

Wkrótce potężny film egzotyczny p. t. **ZUNGU**

Od środy 11 stycznia i dni następne Najweselejsza operetka polska p. t.:

10% DLA MNIE

W rolach głównych: Jola Mankiewiczówna, K. Krukowski (Lopek), W. Walter i Wesołowski.

Uwaga! Film ten demonstrowany jest już na nowej, ulepszonej aparaturze dźwiękowej.

Uwaga! Ceny miejsc od 80 gr. do 2.50.

Bilety po 49 gr. tylko na 1 seans o g. 4-ej

— Dziś ostatni dzień —
ANNY ONDRA

„Raj Podłotków”

Przepiękna komedia wytwórni czeskiej.

Uwaga: I seans o godz. 4 m 30 dla młodzieży szkolnej.

Na ten seans cena biletów uczniowskich na balkon 49 groszy

Intro premjera Pola Negri „NA ROZKĄZ KOBIETY”.

Od czwartku 12 do niedzieli 15 stycznia Wielki program atrakcyjny

ZA OCEANEM

Według E. Thomasa. W roli głów. ulubieniec publiczności — Maurycy Chevalier oraz uroczą jego partner. Claudette Colbert

Na scenie: Wielka Rowja pełna humoru

p. t. PACZKI KARNAWAŁOWE

w wykonaniu zespołu artystów rewiowych pp.: N. Tumano, W. Z. Goszczykiewicz, W. Tiurina, J. Szydłowski i in.

Humor — śpiew — tańce — skecz — satyra

W niedzielę o godz. 11 rano poranek dla młodzieży.

ANONS: WKROĆCE „HALKA”.

POSADY I PRACE

POTRZEBNA rutynowana bufetowa restauracyjna. Wiadomość „Expres” — Dąbrowa.

POSZUKUJEMY zdolnych i uczciwych zastępców do sprzedaży obligacji na raty na dobrych warunkach. Zgłoszenia z rysopisem i jedną fotografią przyjmujemy: Biuro Centralnej Kasy Katowice, Szopna 8 m. 6.

Zgubione dokumenty

po 4 grosze za 1 wyraz.

ZEMELA JANINA zgubiła książeczkę kasy chorych, wydaną w Sosnowcu.

NASIEK FRANCISZEK zgubił kontramarkę, wydaną przez Gwarantstwo Hr. Renard, którą unieważnia.

ANTONI CIEŚLAK zgubił książeczkę woj. srowa, wydaną przez P. K. U. Sieradz, którą się unieważnia.

STANISŁAW CZERWIŃSKI zgubił książeczkę kasy chorych, wydaną w Sosnowcu.

FRANCISZEK STASZKIEWICZ zgubił dowody osobiste oraz książeczkę wojskową wydaną przez PKU. Kraków, które unieważnia.

JOZEF SKOWEON zgubił książeczkę od konia Z II p. 276 z Magistratu Sosnowieckiego.

DLA DZIECI, które nie znoszą trana

JECOROL

magistr A BUKOWSKIEGO zawierający czynniki witaminowe zwiększa wagę ciała

Poprawia apetyt

Pobudza przemianę materji

Wystrzegać się bezwartościowych namiastek i naśladowictwa.

W ZAKOPANEM sprzedam dom

niewykończony bardzo tanio.

Józef Gąsienica

LIPKI Zastrugiem

DRUKARNIA EXPRES ZAGŁĘBIA

SOSNOWIEC

ul. Teatralna Nr. 1a, Telef. 4-94

WYKONYWA:

Czasopisma, broszury, afisze ulotki, nakładowe roboty na maszynach rotacyjnych, oraz wszelkie roboty w zakresie drukiwa wchodzące.

CENY KONKURENCYJNE!

ZAGINĘŁY na kop. „Lipno” w Łagiszy: metryka wydana w Wojkowiech Komornych i wyciąg z ksiąg ludności, wydany przez gminę Wojkowiec Kościelny, na nazwisko Piotra Skwary.

JULIAN WIECZOREK zgubił tymczasowy dowód wojskowy wydany przez PKU. Sosnowiec.

KUPNO I SPRZEDAŻ

AUTO ciężarowe „Chevrolet” — szóstka na chodzie zaraz do sprzedania, ewentualnie na części i kołach szoferki. Wiadomość w „Expresie” Sosnowiec.

SPRZEDAM patefon wraz z płytami bardzo tanio. Wiadomość Sosnowiec, Kilińskiego 43 m. 9.

Różne

P. T. Złodzieje próżni są zwrócić weksle i książeczkę wojskową, które zostały wraz z ubraniem skradzione z mojego mieszkanka. Za wynagrodzeniem: Będzin, telefon 5-04 Dyskrecja zapewniona.

PRZYBLAKAŁA się suczka (szpic) jest do odebrania za zwrotem kosztów. Dąbrowa, Kopernika 22 m. 4.

„ARGUS” Instytut Detektywów, Katowice, Plebiscytowa 4. Telefon 27-27. Wywiady, śledzenie, obserwacja, windykacja.

SKRADZONE rzekomo weksle z wystawienia Kazimierza Siwka in blanco na 450 złotych są w moim prawnym posiadaniu drogą legalną. H. Siwko-wa.

CHRZESCIJAŃSKI Zakład Zegarmistrzowski precyzyjnie mechaniczny Włodzimierz Niepoń, b. pracownik firm warszawskich i krakowskich, Sosnowiec, ul. Czysta 7. Wykonuje wszelkiego rodzaju reperacje zegarków kieszonek, Chronometrów, Repetierów, sztoperów, antyków, zegarów kontrolnych, tachometrów, Numeratorów, różnego rodzaju, dorabianie części precyzyjnych do wszelkiego rodzaju maszyn według rysunków lub wzorów. Ładowanie akumulatorów. Wykonanie solidne. Gwarancja trzechletnia.